

The Mathematical Model for Location-Routing Problem of Relief Logistics Considering the Types of People Under Conditions of Uncertainty

Behrooz Bayegan , Ahmad Mehrabian *, Mahdi Yousefi Nejad Attari , Mohammad Jafar Doosti Dylami
Assistant Professor, Department of Industrial Engineering, Aliabad Katoul Branch, Islamic Azad University, Aliabad*
.Katoul, Iran

(Received: 15/10/2023, Revised: 21/12/2023, Accepted: 06/02/2024, Published: 20/05/2024)
DOR:20.1001.1.20089198.1403.26.82.4.1

ABSTRACT

Crisis management holds significant importance during the occurrence of disasters to ensure maximum reduction in damages and casualties. From a crisis management perspective, emergency logistics occupy a special position because swift transportation of relief personnel and necessary supplies to the affected area, as well as the evacuation of the injured and others during and after a disaster, are amongst the critical needs. This research addresses the locating, routing, and distribution of emergency supplies in the context of earthquakes. Objectives of this research include maximizing the probability of successfully navigating routes, minimizing emergency response costs, and reducing discrepancies in the allocation of relief personnel to affected regions. The proposed mathematical model, enhanced with an augmented epsilon constraint approach, has been solved using the GAMS software for a case study of Tehran's 11th district. The consideration of various types of injured individuals, including those with minor injuries and those in critical condition, as well as the homeless and relief workers in a concurrent manner, and the development of a three-objective, multi-commodity, multi-vehicle mathematical model with scenarios incorporating uncertainty, are among the innovations of this study.

Keywords: Relief Logistics, Expanded Epsilon Limitation, Routing, Positioning

This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license.

Publisher: Imam Hussein University

 Authors

* Corresponding Author Email: ahmad_mehrabian@yahoo.com

علمی - پژوهشی

مدل سازی مساله مکان یابی - مسیریابی لجستیک امدادی با در نظر گرفتن انواع افراد تحت شرایط عدم قطعیت

بهروز بایگان^۱، احمد مهرابیان^{۲*}، مهدی یوسفی نژاد عطاری^۳، محمد جعفر دوستی دیلمی^۴

۱- دانشجوی دکتری گروه مهندسی صنایع، واحد علی آباد کتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی آباد کتول، ایران. ۲- استادیار گروه مهندسی صنایع، واحد علی آباد کتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی آباد کتول، ایران. ۳- استادیار گروه مهندسی صنایع، واحد بناب، دانشگاه آزاد اسلامی، بناب، ایران. ۴- استادیار گروه ریاضی، واحد علی آباد کتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی آباد کتول، ایران

DOR:20.1001.1.20089198.1403.26.82.4.1

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۱/۱۷

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۰۲/۳۱

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۷/۲۳

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۰۹/۳۰

چکیده

مدیریت بحران در هنگام وقوع بلایا جهت کاهش حداکثری خسارات و تلفات از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. از لحاظ مدیریت بحران، لجستیک امداد جایگاه خاصی دارد، زیرا یکی از نیازهای مهم در مدیریت بحران قابلیت نقل و انتقال سریع نیروهای امدادی و اقلام مورد نیاز به منطقه بحران زده و نیز خروج آسیب دیدگان و افراد در هنگام و بعد از وقوع بحران است. در این پژوهش به مکانیابی، مسیریابی و توزیع کالاهای امدادی در شرایط وقوع زلزله پرداخته شده است. بیشینه کردن احتمال عبور موفق از مسیرها، کمینه کردن هزینه‌های امدادی و کمینه سازی مازاد و کمبود پرسنل امدادی انتقالی به مناطق آسیب دیده از جمله اهداف این پژوهش می باشد. مدل ریاضی پیشنهادی با رویکرد محدودیت اپسیلون توسعه یافته و با استفاده از نرم افزار گمز برای مطالعه موردی منطقه ۱۱ تهران حل گردیده است. در نظر گرفتن انواع مجروحین شامل مجروحان سرپایی و مجروحان شدید، همچنین بی خانمانها و پرسنل امداد بصورت همزمان و مدل سازی ریاضی سه هدفه، چندکالایی، چند وسیله ای با ملاحظات عدم قطعیت بصورت سناریویی از جمله نوآوری های این پژوهش بشمار می رود.

واژه های کلیدی: لجستیک امداد، محدودیت اپسیلون توسعه یافته، مسیریابی، مکان یابی

۱- مقدمه

بی شک مهمترین موضوع در هنگام وقوع بلایا، مسأله کنترل و مدیریت بلایا است و چنانچه این مسأله مورد توجه قرار نگیرد فاجعه ثانویه دیگری در دل فاجعه اصلی رخ می دهد. مدیریت بلایا شامل آماده سازی برای بلایا قبل از وقوع آن، پاسخ دهی بلافاصله بعد از وقوع و همچنین حمایت و بازسازی جامعه بعد از آن می باشد. مدیریت بلایا یک فرایند پیوسته است و داشتن طرح های اضطراری جامع و به طور پیوسته ارزیابی کردن و بهبود دادن طرح ها ضروری می باشد. فعالیت های مرتبط با مدیریت بحران معمولاً به چهار فاز: آمادگی، پاسخ، بازیابی و کاهش تقسیم بندی می شوند [۳].

لجستیک امداد بلایا یکی از اصلی ترین فعالیت ها در زمان وقوع بلایا می باشد [۲، ۴]. به طور کلی دو نوع از اقداماتی که در پاسخ گویی به وقوع زلزله مهم به نظر می رسند عبارتند از: عملیات لجستیکی تخلیه و انتقال افراد آسیب دیده و اقدامات لجستیکی

سال های اخیر چندین بلایای طبیعی ویرانگر مانند سیل لیبی (۲۰۲۳)، سیل های هند (۲۰۲۰)، شکستن سدها در برزیل (۲۰۱۹)، طوفان ها در ایالات متحده آمریکا (۲۰۱۸) رخ داده است که منجر به تلفات جانی قابل ملاحظه و خسارات مالی و اقتصادی شده است [۱]. پیش بینی وقوع بسیاری از این بلایا دشوار است. اگر هزاران شبکه متصل به ایستگاه های لرزه نگار در سراسر جهان نصب شده باشد و داده های جمع آوری شده به طور مداوم با استفاده از رایانه های قدرتمند آنالیز شوند، جوامع بشری هنوز قادر به پیش بینی زمان و مکان دقیق زلزله ها نیستند [۲]. وقوع این بلایای طبیعی و بحران ایجاد شده توسط آن نشان دهنده اهمیت برنامه ریزی دقیق برای مقابله با پیامدهای ناشی از آن است.

* رایانامه نویسنده مسئول: ahmad_mehrabian@yahoo.com

است. مدل پیشنهادی در یک مطالعه موردی واقعی برای ارائه عملی بودن مدل در بخش ۵ پیاده‌سازی شده است. در پایان و در بخش ۶ نتیجه‌گیری این پژوهش ارائه شده است.

۲- پیشنهاد پژوهش

در حوزه مکان‌یابی تسهیلات امدادی، اولین مطالعه در سال ۱۹۷۱ توسط تورگاس و همکارانش منتشر شد. آن‌ها این مسأله را به فرم یک مسأله مکان‌یابی پوشش مجموعه^۱ (SCLP) مطرح کردند و سپس برای حل آن از روش‌های برنامه‌ریزی خطی استفاده کردند [۱۰]. از دامر و یی [۱۱] یک مدل مکان‌یابی-توزیع یکپارچه برای هماهنگ‌سازی عملیات تخلیه و پشتیبانی لجستیک در فعالیت‌های پاسخ به فاجعه ارائه دادند. برنامه‌ریزی لجستیک در مواقع اضطراری شامل اعزام و توزیع کالاها (از قبیل: پرسنل و مواد دارویی، تجهیزات ویژه نجات، تیم نجات، غذا و ...) به مراکز توزیع در مناطق آسیب‌دیده و تخلیه و انتقال افراد مجروح به واحدهای اورژانس است. آن‌ها همچنین تخصیص بهینه پرسنل پزشکی در بین واحدهای اورژانس را در تحقیق خود در نظر گرفتند. مدل پیشنهادی آن‌ها یک مدل جریان شبکه‌ای چندکالایی عدد صحیح مختلط است که وسایل نقلیه مانند جریان‌های کالا به جای متغیرهای باینری عدد صحیح رفتار می‌کنند. افشار و حقانی [۱۲] با توسعه یک مدل جامع به تشریح عملیات لجستیک یکپارچه در پاسخ به بلایا پرداخته‌اند. مدل ریاضی ارائه شده توسط آن‌ها جریان کالاهای امدادی مختلف از منابع تا زمانی که به دست گیرندگان تحویل داده می‌شود را کنترل می‌کند. مدل پیشنهادی نه تنها از نظر جزئیات، مانند مسأله مسیریابی وسیله نقلیه و زمان‌بندی برداشت و ارسال می‌باشد بلکه، به مکان‌یابی مکان بهینه برای لایه‌های مختلف تسهیلات به طور موقت و با توجه به محدودیت ظرفیت‌های مختلف برای هر یک از تسهیلات و سامانه حمل و نقل می‌پردازد. بزرگی‌امیری و همکاران [۱۳] یک مدل برنامه‌ریزی غیر-خطی عدد صحیح مختلط را برای به‌حداقل رساندن مجموع هزینه‌های مورد انتظار کل (شامل هزینه مکان، تدارکات، حمل و نقل، نگه داشتن، و کمبود) و واریانس هزینه کل پیشنهاد دادند. این مدل به‌طور همزمان به تعیین محل مراکز توزیع امداد و تخصیص مناطق آسیب‌دیده به مراکز توزیع امداد می‌پردازد. پل و هری‌هاران [۱۴] برنامه‌ریزی مکان‌یابی و تخصیص انبارها در عملیات تخلیه را مورد بررسی قرار دادند. به حداقل رساندن هزینه‌های اجتماعی، هزینه‌های مرگ‌ومیر و هزینه‌های نگهداری موجودی انبارها از اهداف اصلی این مقاله می‌باشد. تعیین ظرفیت هر مرکز و در نظر گرفتن خرابی تسهیلات از جمله نوآوری‌های

مربوط به توزیع کالاهای امدادی. عملیات تخلیه با هدف خارج‌سازی مصدومان از زیر آوار و انتقال آن‌ها رخ می‌دهد و اقدامات لجستیکی کالاها جهت بر آورده‌سازی نیازهای افراد آسیب‌دیده از فاجعه می‌باشد. برنامه ریزی درست و مناسب این اقدامات، با توجه به محدودیت منابع و امکانات، تأثیر به‌سزایی در کاهش خسارات جانی و مالی و افزایش کارایی و اثر بخشی پاسخ‌گویی دارد [۵]. در فاز پاسخ، مجروحان باید بر اساس شدت جراحات به بیمارستان‌ها یا مراکز درمان موقت منتقل شوند. یکی از راهکارهای مؤثر جهت کاهش هزینه‌های مالی و صدمات جانی ناشی از بحران‌ها این است که مکان‌های مناسب برای احداث مراکز درمانی موقت و مراکز اسکان موقت تعیین شده و همچنین برنامه‌ریزی‌های مناسب برای تخصیص بخش‌های مختلف شبکه امداد در نظر گرفته شود [۶]. بنابراین مکان‌یابی مناسب مراکز درمانی موقت و مراکز اسکان موقت می‌تواند خسارت‌های جانی و مالی را کاهش داده و هر گونه اقدام نادرست در این شرایط باعث افزایش چشمگیر این خسارات می‌شود [۷].

زلزله‌ها معمولاً زنجیره‌ای از بلایای پیچیده شامل آتش‌سوزی، رانش زمین و سیل را ایجاد می‌کنند که در نهایت منجر به عواقب فاجعه‌باری می‌شود. روش‌های مبتنی بر سناریو اغلب توسط تصمیم‌گیرندگان در زمینه‌های مختلف به عنوان ابزاری برای مدیریت عدم قطعیت اثرات زلزله استفاده شده است [۸]. روش سناریو، با هدف توسعه چشم‌اندازهای جایگزین از آینده، به عنوان رویکردی برای مطالعه موقعیت‌هایی که می‌تواند منجر به تغییرات حیاتی شود و ایجاد روابط صریح بین رویدادها در آن دشوار است، شناخته شده است [۹].

در این تحقیق، یک مدل تصادفی دو سطحی به منظور مدیریت وقوع یک فاجعه توسعه داده شده است. در سطح اول تأسیس مراکز اسکان موقت و مراکز درمانی موقت و تخصیص بهینه مراکز توزیع کالاها به مراکز اسکان موقت به عنوان فاز پیش از بحران بررسی شده است. در سطح دوم مسیریابی مربوط به مصدومان، بی‌خانمان‌ها و توزیع اقلام امدادی به عنوان فاز پس از بحران توسعه داده شده است. افراد شدیداً مجروح به دلیل شدت جراحات به بیمارستان و افراد با جراحات کمتر به مراکز درمانی سرپایی منتقل می‌شوند. در این پژوهش به‌طور همزمان اقدامات لجستیکی کالا (مسیریابی وسایل نقلیه) جهت بر آورده‌سازی نیازهای افراد بی‌سرپناه که به مراکز اسکان موقت منتقل شده‌اند انجام می‌شود. برای نزدیک‌تر شدن به شرایط واقعی پارامترهای تقاضا به صورت غیرقطعی در نظر گرفته شده‌است.

در ادامه مقدمه، پیشنهاد پژوهش به منظور استخراج شکاف تحقیقاتی بررسی می‌شود. در بخش سوم، مدل ریاضی توسعه داده شده و مفروضات آن و در ادامه این بخش روش حل تشریح گردیده

¹ Set Covering Location Problem

چند سطحی برای مکان‌یابی انبارهای مرکزی، مدیریت موجودی کالاهای فساد پذیر در فاز قبل از فاجعه و مسیریابی وسایل نقلیه در فاز بعد از فاجعه پیشنهاد کردند. برای حل مدل برنامه‌ریزی خطی عدد صحیح مختلط ارائه شده یک روش محدودیت اسپیلون، الگوریتم ژنتیک مرتب‌سازی نامغلوب و یک الگوریتم ژنتیک مرتب‌سازی نامغلوب اصلاح شده به نام نقطه مرجع مینی بر الگوریتم ژنتیک مرتب‌سازی نامغلوب استفاده شده است. ویس مردای و همکاران [۱۹] برای تخصیص امداد پس از زلزله، یک مدل مکان‌یابی - مسیریابی باز غیرخطی عدد صحیح مختلط در شرایط عدم قطعیت پیشنهاد کردند. این مدل شامل چندین هدف متناقض شامل: مینیم کردن هزینه‌های توزیع امداد، مینیم کردن حداکثر زمان سفر مسیر وسیله نقلیه و ماکزیم کردن حداقل قابلیت اطمینان مسیر می‌باشد. برای حل مدل، راه حل ترکیبی بهینه‌سازی استوار و برنامه‌ریزی چند هدفه فازی استفاده شده و کارایی و اثر بخشی مدل و رویکرد حل در یک مطالعه موردی زمین‌لرزه در آذربایجان شرقی مورد استفاده قرار گرفته است. قاسمی و همکاران [۲۰] یک مدل برنامه‌ریزی ریاضی عدد صحیح مختلط مکان‌یابی - تخصیص چند هدفه چند محصولی چند دوره‌ای چند وسیله ای تحت عدم قطعیت در فاز پاسخ به زلزله پیشنهاد کردند. این مدل در یک مطالعه موردی واقعی در شهر تهران اجرا و با استفاده از بهینه‌سازی ازدحام ذرات چند هدفه اصلاح شده، الگوریتم ژنتیک مرتب‌سازی نامغلوب و روش محدودیت اسپیلون حل شده است. محمدی و همکاران [۲۱] در تحقیقی از مفهوم کراس داک در عملیات لجستیک اضطراری استفاده کردند و چندین روش حل از جمله fix-and-relax را در نمونه‌های تصادفی تولید شده مورد بحث قرار دادند.

لذا با مطالعه مرور ادبیات، نوآوری‌های تحقیق به شرح زیر می‌باشد:

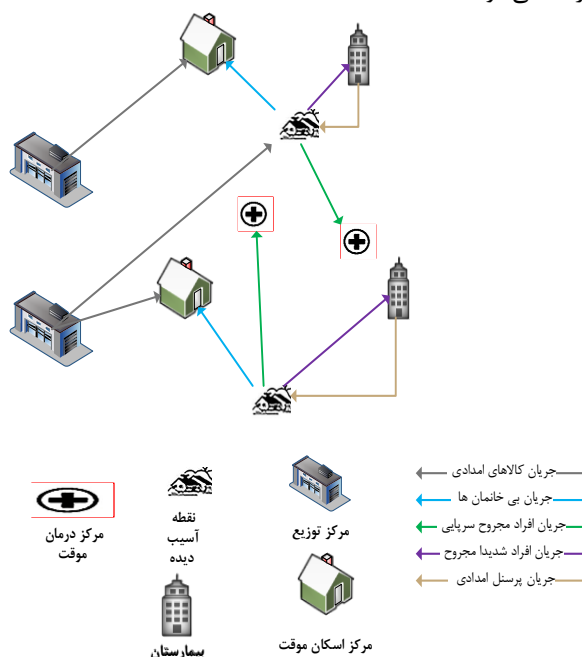
- ✓ ارائه یک مدل یکپارچه برنامه ریزی تصادفی چند هدفه سناریو محور مکان‌یابی - مسیریابی جهت انقال مجروحین، بی‌خانمان‌ها و پرسنل امدادی در صورت رخداد یک فاجعه
- ✓ در نظر گرفتن انواع مجروحین شامل مجروحان سرپایی و مجروحان شدید و ارائه خدمت متناسب با شرایط آن‌ها
- ✓ تعیین بهینه پرسنل امداد جهت حضور در مناطق آسیب دیده با در نظر گرفتن امکان کمبود پرسنل
- ✓ در نظر گرفتن فرایند تخلیه افراد و توزیع کالاهای امدادی با توجه به میزان تخصیص یافته افراد بی‌خانمان به هر پناهگاه به صورت همزمان
- ✓ در نظر گرفتن وقوع اختلال در مسیرهای موجود در شبکه به منظور افزایش تاب آوری کلی مسیریابی در صورت وقوع بحران

مقاله آن‌ها است و مدل پیشنهادی برای دو مطالعه موردی تحت شرایط طوفان و زلزله مورد آزمایش قرار گرفته است. ابوناصر و همکاران [۱۵] یک مساله حمل‌ونقل - مکان‌یابی سه هدفه در پاسخ به فاجعه ارائه دادند. اهداف مساله مکان‌یابی شامل: تعیین تعداد، مکان و مأموریت مراکز توزیع کمک‌های بشر دوستانه مورد نیاز مناطق آسیب‌دیده است، در حالیکه مساله حمل‌ونقل با توزیع کمک‌ها از مراکز توزیع کمک‌های بشر دوستانه به نقاط تقاضا سروکار دارد. سه هدف در نظر گرفته شده در این مقاله عبارتند از: ۱- کمینه ساختن زمان رسیدن کالاهای امدادی مورد نیاز به مناطق آسیب دیده. ۲- کمینه ساختن تعداد امداد رسان‌های مورد نیاز برای تأسیس یک مرکز توزیع. ۳- کمینه ساختن تقاضای برآورده نشده. برای حل مدل از روش محدودیت اسپیلون استفاده شده است. وانگ و همکاران [۱۶] یک مدل مکان‌یابی - مسیریابی باز عدد صحیح غیرخطی برای مساله توزیع امداد با در نظر گرفتن زمان سفر، هزینه کل و قابلیت اطمینان با انشعاب تحویل در نظر گرفتند. مدل ارائه شده سه هدفه (شامل: مینیم کردن حداکثر زمان سفر مسیر وسیله نقلیه، مینیم کردن هزینه‌های توزیع امداد، حداکثر کردن قابلیت اطمینان مسیر) می‌باشد. برای حل مدل از الگوریتم ژنتیک مرتب‌سازی نامغلوب و الگوریتم تکاملی دیفرانسیل مرتب‌سازی نامغلوب با مطالعه موردی زلزله سیچوان چین استفاده کرده‌اند. احمدی و همکاران [۱۷] یک مدل مکان‌یابی - مسیریابی چندانبار با در نظر گرفتن خرابی شبکه، وسایل نقلیه چندکاره و زمان امداد رسانی استاندارد پیشنهاد دادند. مدل، مکان‌یابی انبارهای محلی و مسیریابی توزیع بعد از زلزله را تعیین می‌کند. و به یک برنامه تصادفی دو مرحله‌ای با زمان سفر تصادفی برای مشخص کردن مکان‌های مراکز توزیع توسعه داده شده است. الگوریتم جستجوی همسایگی متغیر برای حل مدل قطعی استفاده شده و برای مثال هایی با اندازه کوچک مدل با گمز حل شده است. نتایج محاسبات برای مطالعه موردی منطقه سان فرانسیسکو نشان داده است که می‌توان تقاضای ناراضی را از طریق افزایش هزینه در تعداد انبارهای محلی و وسایل نقلیه کاهش داد. وحدانی و همکاران [۱۸] یک مدل ریاضی عدد صحیح مختلط دو مرحله‌ای چند هدفه چند دوره‌ای چند محصولی برای زنجیره تأمین امدادی سه سطحی ارائه دادند. در این مقاله مکان‌یابی مراکز توزیع و انبارها با سطوح مختلف ظرفیتی و تصمیمات مرتبط با کالاهای ذخیره شده در این انبارها و مراکز توزیع تأسیس شده در مرحله اول در نظر گرفته می‌شود و در مرحله دوم با در نظر گرفتن محدودیت پنجره زمانی سخت، برنامه ریزی عملیاتی برای مسیریابی وسایل نقلیه و توزیع کالاها به مناطق آسیب‌دیده با حداقل هزینه‌های کل و زمان سفر و همچنین افزایش قابلیت اطمینان مسیرها ارائه شده است. توانا و همکاران [۲] یک شبکه لجستیک بشر دوستانه

۳- مدل‌سازی ریاضی

در این بخش مدل‌سازی ریاضی تشریح می‌شود. یک مدل تصادفی دو مرحله‌ای چند هدفه به منظور به حداکثر رساندن احتمال عبور موفق از مسیرها، کمینه کردن هزینه‌های امدادی و مازاد و کمبود پرسنل انتقالی به مناطق آسیب‌دیده توسعه داده شده است.

مراکز اسکان موقت، مراکز درمان موقت، مراکز توزیع و مراکز آسیب‌دیده نقاط اصلی شبکه پیشنهادی هستند. شبکه پیشنهادی در شکل (۱) نشان داده شده است. به منظور مکان یابی مراکز درمانی و اسکان موقت که پیش از وقوع بحران لازم است تعیین گردد و مسیریابی انتقال افراد بی‌خانمان و مجروح که مربوط به پس از وقوع بحران است؛ از رویکرد برنامه ریزی تصادفی دو مرحله ای استفاده شده است. در مرحله اول تصمیمات مربوط به پیش از وقوع بحران (مکان‌یابی‌ها) و در مرحله دوم تصمیمات مربوط به پس از وقوع بحران (مسیریابی‌ها) گرفته می‌شود.

شکل (۱): شبکه زنجیره تأمین پیشنهادی

در سطح اول به عنوان مرحله قبل از فاجعه با توجه به سناریوهای مختلف وقوع فاجعه، تصمیماتی در مورد انتخاب بهینه مکان‌های اسکان موقت و درمان موقت و تخصیص بهینه مراکز توزیع به این مراکز احداث شده اتخاذ می‌شود. در سطح دوم و پس از وقوع فاجعه به منظور یافتن مسیر بهینه برای انتقال افراد بی‌خانمان به مراکز اسکان موقت، افراد شدیداً مجروح به بیمارستان‌ها، افراد مجروح سرپایی به مراکز درمان موقت، پرسنل امدادی از بیمارستان‌ها به مراکز آسیب‌دیده و توزیع اقلام امدادی از مراکز

توزیع به مکان‌های اسکان موقت با استفاده از یک ناوگان این مدل ریاضی توسعه داده شده است.

تمامی سفرهای خودروها از مسیرهای ممکن در شبکه قابل انجام است که هر کدام از این مسیرها در هر سناریو با احتمال مشخصی ممکن است غیرقابل عبور شوند. همچنین، به منظور انجام کمک‌های اولیه و درمان‌های سرپایی از بیمارستان‌ها به مناطق آسیب‌دیده پرسنل امدادی ارسال می‌شود و این مدل سعی در بهینه نمودن تعداد پرسنل امدادی حاضر در هر منطقه آسیب‌دیده در هر سناریو را دارد.

با توجه به این توضیحات، مفروضات مدل بصورت زیر می‌باشد:

۱- در هر نقطه آسیب‌دیده افراد از دسته‌های مختلف وجود دارد. این افراد شامل پرسنل امداد، بی‌خانمان‌ها، افراد شدیداً مجروح و افراد مجروح سرپایی می‌باشند.

۲- مکان‌های بالقوه مراکز درمان موقت و مراکز اسکان موقت و ظرفیت هر یک از آن‌ها مشخص و ثابت است.

۳- مکان بیمارستان‌ها، و ظرفیت آن‌ها مشخص و ثابت است.

۴- فاصله بین نقاط کاندید احداث مراکز اسکان موقت و مراکز توزیع از پیش مشخص شده است.

۵- احتمال وقوع هر سناریو از پیش مشخص شده است.

۶- مدل پیشنهادی برای برنامه‌ریزی همزمان تخلیه افراد آسیب‌دیده و توزیع امداد استفاده می‌شود.

۷- ظرفیت وسایل نقلیه محدود و برای حمل هر نوع بار مشخص است.

۸- کمبود برای کالاهای امدادی در مراکز اسکان مجاز نیست.

۹- کمبود پرسنل منتقل شده از بیمارستان‌ها به مراکز آسیب‌دیده به منظور درمان مجروحین سرپایی در این مدل امکان پذیر می‌باشد.

۱۰- با توجه به عدم قطعیت بسیار رخداد یک فاجعه و نیاز به تکیه بر پیش‌بینی‌های کارشناسان، احتمال وقوع سناریوهای مختلف رخداد یک فاجعه در این مدل در نظر گرفته شده است و تصمیمات مسیریابی با توجه به این عدم قطعیت در مدل گرفته شده است

۳-۱- تعریف مجموعه‌ها، پارامترها و متغیرهای تصمیم مدل

قبل از ارائه مدل ریاضی، مجموعه‌ها، پارامترها و متغیرهای تصمیم به ترتیب به شرح جداول ۱، ۲ و ۳ معرفی می‌شوند.

جدول (۳): معرفی متغیرهای تصمیم مدل

متغیر	توصیف
تصمیمات مرحله قبل از وقوع بحران	
Z_i	اگر مرکز درمان موقت در مکان i کاندید A احداث شود برابر یک و در غیر این صورت برابر صفر.
W_j	اگر مرکز اسکان موقت در مکان j کاندید Z احداث شود برابر یک و در غیر این صورت برابر صفر.
Q_{jd}	اگر مرکز اسکان موقت احداث شده Z به مرکز توزیع d تخصیص داده شود، برابر یک و در غیر اینصورت برابر صفر
تصمیمات مرحله پس از وقوع بحران	
OEI_{eirs}	اگر مسیر r از منطقه آسیب دیده e به مرکز درمان موقت A در سناریوی S انتخاب شود، برابر یک و در غیر اینصورت صفر.
OEJ_{ejrs}	اگر مسیر r از منطقه آسیب دیده e به مرکز اسکان موقت Z در سناریوی S انتخاب شود، برابر یک و در غیر اینصورت صفر.
OEH_{ehrs}	اگر مسیر r از منطقه آسیب دیده e به بیمارستان h در سناریوی S انتخاب شود، برابر یک و در غیر اینصورت صفر.
OHE_{ehers}	اگر مسیر r از بیمارستان h به منطقه آسیب دیده e در سناریوی S انتخاب شود، برابر یک و در غیر اینصورت صفر.
ODJ_{ajrs}	اگر مسیر r از مرکز توزیع d به مرکز اسکان موقت Z در سناریوی S انتخاب شود، برابر یک و در غیر اینصورت صفر.
F_{es}	متغیر کمکی باینری مربوط به مازاد و کمبود پرسنل در منطقه آسیب دیده e در سناریوی S
XHE_{hevs}	تعداد وسایل نقلیه نوع v انتقال یافته از بیمارستان h به منطقه آسیب دیده e برای حمل پرسنل امداد در سناریوی S
XEH_{ehvs}	تعداد وسایل نقلیه نوع v انتقال یافته از منطقه آسیب دیده e به بیمارستان h برای حمل افراد شدیداً مجروح در سناریوی S
XEI_{eivs}	تعداد وسایل نقلیه نوع v انتقال یافته از منطقه آسیب دیده e به مرکز درمان موقت A برای حمل افراد مجروح سرپایی در سناریوی S
XEJ_{ejvs}	تعداد وسایل نقلیه نوع v انتقال یافته از منطقه آسیب دیده e به مرکز اسکان موقت Z برای حمل افراد بی خانمان در سناریوی S
XDJ_{ajvs}	تعداد وسایل نقلیه نوع v انتقال یافته از مرکز توزیع d به مرکز اسکان موقت Z برای حمل کالاهای امدادی در سناریوی S
U_{hevs}	تعداد پرسنل امدادی انتقال یافته از بیمارستان h به منطقه آسیب دیده e با وسیله نقلیه v در سناریوی S
NS_{es}	تعداد مازاد پرسنل امدادی در منطقه آسیب دیده e در سناریوی S
NF_{es}	میزان کمبود پرسنل امدادی در منطقه آسیب دیده e در سناریوی S
NU_{eivs}	تعداد افراد مجروح سرپایی انتقال یافته از منطقه آسیب دیده e به مرکز درمان موقت A با وسیله نقلیه v در سناریوی S
$\dot{N}U_{ehvs}$	تعداد افراد شدیداً مجروح انتقال یافته از منطقه آسیب دیده e به بیمارستان h با وسیله نقلیه v در سناریوی S
$\dot{N}U_{ejvs}$	تعداد افراد بی خانمان انتقال یافته از منطقه آسیب دیده e به مرکز اسکان موقت Z با وسیله نقلیه v در سناریوی S
K_{ajcvs}	مقدار کالاهای امدادی نوع c انتقال یافته از مرکز توزیع d به محل اسکان موقت Z با وسیله نقلیه v در سناریوی S

جدول (۱): معرفی مجموعه های مدل

مجموعه	توصیف
I	مجموعه نقاط کاندید احداث مرکز درمان موقت
J	مجموعه نقاط کاندید احداث مرکز اسکان موقت
E	مجموعه مکان های آسیب دیده
H	مجموعه بیمارستان ها
D	مجموعه مراکز توزیع
S	مجموعه سناریوها
C	مجموعه کالاهای امدادی
V	مجموعه وسایل حمل و نقل
R	مجموعه مسیرها

جدول (۲): معرفی پارامترهای های مدل

پارامتر	توصیف
cv_v	ظرفیت وسیله حمل و نقل v م برای انتقال مجروحان سرپایی
c'_v	ظرفیت وسیله حمل و نقل v م برای انتقال مجروحان شدید
cg_v	ظرفیت وسیله حمل و نقل v م برای انتقال بی خانمان ها
cp_v	ظرفیت وسیله حمل و نقل v م برای انتقال پرسنل امداد
cc_v	ظرفیت وسیله حمل و نقل v م برای حمل کالای امدادی
ch_h	ظرفیت بیمارستان h م برای افراد شدیداً مجروح
cj_j	ظرفیت مرکز اسکان موقت Z م برای افراد بی خانمان
cu_{he}	هزینه انتقال افراد از بیمارستان به مراکز آسیب دیده
f_i	هزینه ایجاد مرکز درمان موقت در مکان A م
f_j	هزینه ایجاد مرکز اسکان موقت در مکان Z م
f'_v	هزینه وسیله نقلیه v م به ازای هر واحد مسافت
DEI_{eir}	فاصله بین منطقه آسیب دیده e و مرکز درمان موقت A م از مسیر r م
DEJ_{ejr}	فاصله بین منطقه آسیب دیده e و مرکز اسکان موقت Z م از مسیر r م
DEH_{ehr}	فاصله بین منطقه آسیب دیده e و بیمارستان h از مسیر r م
DHE_{her}	فاصله بین بیمارستان h و منطقه آسیب دیده e از مسیر r م
DDJ_{djr}	فاصله بین مرکز توزیع d و مرکز اسکان موقت Z از مسیر r م
pei_{eirs}	احتمال گذر موفق از مسیر r از منطقه آسیب دیده e به مرکز درمان موقت A در سناریوی S
pej_{ejrs}	احتمال گذر موفق از مسیر r از منطقه آسیب دیده e به مرکز اسکان موقت Z در سناریوی S
peh_{ehrs}	احتمال گذر موفق از مسیر r از منطقه آسیب دیده e به بیمارستان h در سناریوی S
phe_{ehers}	احتمال گذر موفق از مسیر r از بیمارستان h به منطقه آسیب دیده e در سناریوی S
pdj_{ajrs}	احتمال گذر موفق از مسیر r از مرکز توزیع d به مرکز اسکان موقت Z در سناریوی S
ni_{es}	تعداد افراد شدیداً مجروح در منطقه آسیب دیده e در سناریوی S
np_{es}	تعداد افراد مجروح سرپایی در منطقه آسیب دیده e در سناریوی S
n_h	تعداد پرسنل امدادی در بیمارستان h
nh_{es}	تعداد افراد بی خانمان در منطقه آسیب دیده e در سناریوی S
\dot{n}_{es}	تعداد پرسنل امداد مورد نیاز منطقه آسیب دیده e در سناریوی S
rm_c	میزان کالای امدادی نوع c مورد نیاز هر نفر در سناریوی S
vc_c	حجم اشغالی کالای امدادی نوع c
im_e	اهمیت کمبود پرسنل در منطقه آسیب دیده
m	یک عدد بزرگ
ps_s	احتمال وقوع سناریوی S

۳-۲- مدل ریاضی پیشنهادی

مدل ارائه شده در این تحقیق، برنامه‌ریزی ریاضی غیر خطی عدد صحیح مختلط چند وسیله‌ای چند محصولی چند هدفه است. که در ادامه آورده شده است:

$$nh_{es} = \sum_{j=1}^J \sum_{v=1}^V \dot{N}U_{ejvs} \quad \forall e, s \quad (17)$$

$$ns_{es} = \sum_{h=1}^H \sum_{v=1}^V \dot{N}U_{ehvs} \quad \forall e, s \quad (18)$$

$$np_{es} = \sum_{i=1}^I \sum_{v=1}^V \dot{N}U_{eivs} \quad \forall e, s \quad (19)$$

$$\sum_{r=1}^R OEI_{eirs} \leq Z_i \quad \forall e, i, s \quad (20)$$

$$\sum_{r=1}^R OEJ_{ejrs} \leq W_j \quad \forall e, j, s \quad (21)$$

$$\sum_{c=1}^C K_{djcv} \cdot v c_c \leq XDJ_{djrs} \cdot \sum_{r=1}^R ODJ_{djrs} \cdot cc_v \quad \forall d, j, c, v, s \quad (22)$$

$$\sum_{e=1}^E \sum_{v=1}^V U_{hevs} \leq n_h \quad \forall h, s \quad (23)$$

$$\sum_{c=1}^C \sum_{v=1}^V K_{djcv} = \sum_{e=1}^E \sum_{v=1}^V \dot{N}U_{ejvs} \cdot m_c \quad \forall j, c, s \quad (24)$$

$$Z_i, W_j, Q_{jd}, OEI_{eirs}, OEJ_{ejrs}, OEH_{ehrs}, OHE_{ehrs}, ODJ_{djrs} \in \{0,1\} \quad \forall i, j, e, d, h, r, s \quad (25)$$

$$XHE_{hevs}, XEH_{ehvs}, XEI_{eivs}, XEJ_{ejvs}, U_{hevs}, NS_{es}, NF_{es}, NU_{eivs}, \dot{N}U_{ehvs}, \dot{N}U_{ejvs} \geq 0, Integer \quad \forall i, j, e, h, r, s \quad (26)$$

$$K_{djcv} \geq 0 \quad \forall j, d, c, v, s \quad (27)$$

تابع هدف (۱) به دنبال بیشینه کردن احتمال عبور موفق از مسیرها به منظور ایجاد بیشترین سطح خدمت می‌باشد و قابلیت اطمینان مسیرها را افزایش می‌دهد. تابع هدف (۲) بیانگر کمینه سازی هزینه‌های امدادی می‌باشد. تابع هدف (۳) سعی بر کمینه‌سازی مازاد و کمبود پرسنل انتقالی به مناطق آسیب‌دیده را دارد. محدودیت‌های (۴) تا (۸) بیانگر آن است که بین دو نقطه تنها و تنها یک مسیر می‌تواند وجود داشته‌باشد. با توجه به نوع محدودیت‌های مدل پیشنهادی مسیر وسایل نقلیه در این پژوهش، فقط از یک نقطه به یک نقطه دیگر می‌باشد به عنوان مثال از منطقه آسیب‌دیده به بیمارستان. بنابراین با توجه به این موضوع و سایر محدودیت‌های مدل نیاز به نگارش محدودیت زیر تور نمی‌باشد و هیچ چرخه‌ای در مسیر تردد وسایل نقلیه اتفاق نخواهد افتاد. محدودیت (۹) بیانگر محدودیت ظرفیت در محل اسکان موقت ایجاد شده می‌باشد که تضمین می‌کند تعداد افراد آسیب دیده انتقال یافته به یک مرکز در هر سناریو از ظرفیت آن مرکز کمتر می‌باشند. محدودیت (۱۰) میزان کمبود و مازاد پرسنل امدادی در مناطق آسیب‌دیده با توجه به تقاضای آن منطقه در هر سناریو مشخص می‌کند. محدودیت (۱۱) تضمین می‌کند تنها یکی از متغیرهای کمبود و مازاد پرسنل مقدار بگیرد. محدودیت (۱۲-۱۵) ظرفیت وسایل نقلیه انتقال پرسنل امدادی،

$$Min f_1 = \sum_{s=1}^S \sum_{e=1}^E \sum_{i=1}^I \sum_{r=1}^R \sum_{j=1}^J \sum_{h=1}^H \sum_{d=1}^D P S_s \cdot [(1 - pei_{eirs}) \cdot OEI_{eirs} + (1 - pej_{ejrs}) \cdot OEJ_{ejrs} + (1 - peh_{ehrs}) \cdot OEH_{ehrs} + (1 - phe_{ehrs}) \cdot OHE_{ehrs} + (1 - pdj_{djrs}) \cdot ODJ_{djrs}] \quad (1)$$

$$Min f_2 = \sum_{i=1}^I f_i \cdot Z_i + \sum_{j=1}^J \dot{f}_j \cdot W_j + \sum_{s=1}^S p S_s \cdot \left(\sum_{v=1}^V \sum_{e=1}^E \sum_{i=1}^I \sum_{r=1}^R DEI_{eir} \cdot OEI_{eirs} \cdot XEI_{eivs} \cdot \dot{f}_v + \sum_{v=1}^V \sum_{e=1}^E \sum_{j=1}^J \sum_{r=1}^R DEJ_{ejr} \cdot OEJ_{ejrs} \cdot XEJ_{ejvs} \cdot \dot{f}_v + \sum_{v=1}^V \sum_{e=1}^E \sum_{h=1}^H \sum_{r=1}^R DEH_{ehr} \cdot OEH_{ehrs} \cdot XEH_{ehvs} \cdot \dot{f}_v + \sum_{v=1}^V \sum_{h=1}^H \sum_{e=1}^E \sum_{r=1}^R DHE_{her} \cdot OHE_{ehrs} \cdot XHE_{hevs} \cdot \dot{f}_v + \sum_{v=1}^V \sum_{d=1}^D \sum_{j=1}^J \sum_{r=1}^R DDj_{djr} \cdot ODJ_{djrs} \cdot XDJ_{djvs} \cdot \dot{f}_v \right) \quad (2)$$

$$Min f_3 = \sum_{e=1}^E \sum_{s=1}^S im_e (NS_{es} + NF_{es}) \quad (3)$$

$$\sum_{r=1}^R OEI_{eirs} \leq 1 \quad \forall e, i, s \quad (4)$$

$$\sum_{r=1}^R OEJ_{ejrs} \leq 1 \quad \forall e, j, s \quad (5)$$

$$\sum_{r=1}^R OEH_{ehrs} \leq 1 \quad \forall e, h, s \quad (6)$$

$$\sum_{r=1}^R OHE_{ehrs} \leq 1 \quad \forall h, e, s \quad (7)$$

$$\sum_{r=1}^R ODJ_{djrs} \leq 1 \quad \forall d, j, s \quad (8)$$

$$\sum_{e=1}^E \sum_{v=1}^V \dot{N}U_{ejvs} \leq c_j \quad \forall j, s \quad (9)$$

$$NS_{es} - NF_{es} = \sum_{v=1, h=1}^{V, H} U_{hevs} - \dot{n}_{es} \quad \forall e, s \quad (10)$$

$$NS_{es}, NF_{es} = 0 \quad \forall e, s \quad (11)$$

$$U_{hes} \leq XHE_{hevs} \cdot \sum_{r=1}^R OHE_{ehrs} \cdot cp_v \quad \forall h, e, v, s \quad (12)$$

$$NU_{eivs} \leq XEI_{eivs} \cdot \sum_{r=1}^R OEI_{eirs} \cdot cv_v \quad \forall e, i, v, s \quad (13)$$

$$\dot{N}U_{ehvs} \leq XEH_{ehvs} \cdot \sum_{r=1}^R OEH_{ehrs} \cdot \dot{c}_v \quad \forall e, h, v, s \quad (14)$$

$$\dot{N}U_{ejvs} \leq XEJ_{ejvs} \cdot \sum_{r=1}^R OEJ_{ejrs} \cdot cgv \quad \forall e, j, v, s \quad (15)$$

$$\sum_{e=1}^E \sum_{v=1}^V \dot{N}U_{ehvs} \leq ch_h \quad \forall h, s \quad (16)$$

$$\begin{aligned}
 TEJ_{ejrvs} &\leq M.OEJ_{ejrs} & \forall e, j, v, s & \quad (35) \\
 TEJ_{ejrvs} &\geq XEJ_{ejvs} - M.(1 - OEJ_{ejrs}) & \forall e, j, v, s & \quad (36) \\
 TEH_{ehrvs} &\geq XEH_{ehvs} & \forall e, h, v, s & \quad (37) \\
 TEH_{ehrvs} &\leq M.OEH_{ehrs} & \forall e, h, v, s & \quad (38) \\
 TEH_{ehrvs} &\geq XEH_{ehvs} - M.(1 - OEH_{ehrs}) & \forall e, h, v, s & \quad (39) \\
 THE_{hevsv} &\geq XHE_{hevsv} & \forall e, h, v, s & \quad (40) \\
 THE_{hevsv} &\leq M.OHE_{hehrs} & \forall e, h, v, s & \quad (41) \\
 THE_{hevsv} &\geq XHE_{hevsv} - M.(1 - OHE_{hehrs}) & \forall e, h, v, s & \quad (42) \\
 TDJ_{ajrvs} &\geq XDJ_{ajvs} & \forall d, j, v, s & \quad (43) \\
 TDJ_{ajrvs} &\leq M.ODJ_{ajrs} & \forall d, j, v, s & \quad (44) \\
 TDJ_{ajrvs} &\geq XDJ_{ajvs} - M.(1 - ODJ_{ajrs}) & \forall d, j, v, s & \quad (45)
 \end{aligned}$$

به طریق مشابه محدودیت‌های ۱۲ تا ۱۵ و محدودیت ۲۲ نیز خطی سازی می‌شوند.

۴- رویکرد حل

در این پژوهش از روش محدودیت اِپسیلون برای تبدیل مسئله چند هدفه به یک مدل تک‌هدفه استفاده شده‌است. برخلاف بسیاری از تکنیک‌های متداول مانند روش‌های وزنی که نیاز به تخصیص وزن به توابع هدف دارند؛ روش محدودیت اِپسیلون از رایج‌ترین و کارآمدترین رویکردهای چند هدفه است که به وزن اهداف نیازی ندارد. به عبارت دیگر روش محدودیت اِپسیلون نیاز به هم‌مقیاس کردن توابع هدف به یک مقیاس مشترک را برطرف می‌کند. مدل چندهدفه مسئله (۴۶) را در نظر بگیرید [۲۰]:

$$\text{Min}_{x \in X} \left\{ \begin{aligned} &F(x) = \\ &(F_1(x), F_2(x), \dots, F_k(x)) \end{aligned} \right\} \quad (46)$$

در رابطه (۴۶)، X و F_x به ترتیب برداری از متغیرهای تصمیم، برداری از k تابع هدف و فضای شدنی حل هستند. روش محدودیت اِپسیلون بر اساس یکی از توابع هدف بهینه می‌شود و مابقی توابع هدف با در نظر گرفتن کران‌های بالا در محدودیت‌ها به صورت زیر قرار می‌گیرند.

$$\begin{aligned}
 \text{Min}_{x \in X} F_p(x) & \quad (47) \\
 F_i(x) &\leq \varepsilon_i \quad \forall i \in \{1, 2, \dots, k\} / \{p\}
 \end{aligned}$$

در رابطه (۴۷)، $F_p(x)$ به عنوان تابع هدف اصلی حداقل می‌شود و توابع هدف دیگر به صورت محدودیت در نظر گرفته می‌شوند. پارامتر ε_i کران محدودیت‌های مربوطه است. با تغییر مقادیر ε_i می‌توان مجموعه‌ای از جواب‌ها را به دست آورد [۲۰].

مراحل روش اِپسیلون به صورت زیر است:

افراد بی خانمان، مجروحان شدید و سرپایی را نشان می‌دهد و اجازه انتقال آن‌ها در هر ماشین را بیش از ظرفیت آن وسیله نمی‌دهد. محدودیت (۱۶) ظرفیت بیمارستان را برای افراد شدیداً مجروح نشان می‌دهد و تضمین می‌کند در هر سناریو به هیچ بیمارستانی بیش از ظرفیتش افراد شدیداً مجروح منتقل نگردد. محدودیت (۱۷) بیانگر آن است که تمامی افراد بی‌خانمان در تمامی سناریوها باید از مناطق آسیب‌دیده تخلیه شوند و عملیات امدادسانی بطور کامل انجام شود. محدودیت (۱۸) بیان می‌کند که در تمامی سناریوها تمامی مجروحین شدید باید به بیمارستان منتقل شوند. همچنین محدودیت (۱۹) بیانگر آن است که در هر سناریو تمامی مجروحین سرپایی باید از مناطق آسیب‌دیده تخلیه شوند و به مرکز درمان موقت منتقل شوند. محدودیت (۲۰) بیانگر آن است که قبل از اینکه مجروحین سرپایی به مرکز درمان موقت منتقل شوند؛ باید آن مرکز درمان موقت احداث شده باشد. محدودیت (۲۱) بیانگر آن است که در هر سناریو قبل از اینکه بی‌خانمان‌ها به محل اسکان موقت منتقل شوند؛ باید آن محل تأسیس شده باشد. محدودیت (۲۲) مربوط به محدودیت ظرفیت وسیله نقلیه کالاهای امدادی می‌باشد. محدودیت (۲۳) بیانگر آن است که تعداد پرسنل امدادی اعزام شده نمی‌تواند بیشتر از تعداد پرسنل امدادی حاضر در بیمارستان باشد. محدودیت (۲۴) مقدار تقاضای هر کالای امدادی در هر مرکز اسکان موقت در هر سناریو را نشان می‌دهد. محدودیت‌های (۲۵-۲۷) نیز متغیرهای تصمیم مسئله را بیان می‌کنند.

۳-۳- خطی سازی

محدودیت شماره ۱۰ غیرخطی بوده که با استفاده از متغیر باینری تعریف شده خطی می‌گردد:

$$NS_{es} \leq F_{es} \cdot M \quad \forall e, s \quad (28)$$

$$NF_{es} \leq (1 - F_{es}) \cdot M \quad \forall e, s \quad (29)$$

همچنین تابع هدف دوم نیز نیاز به خطی سازی دارد که خطی سازی شده آن به شرح زیر است:

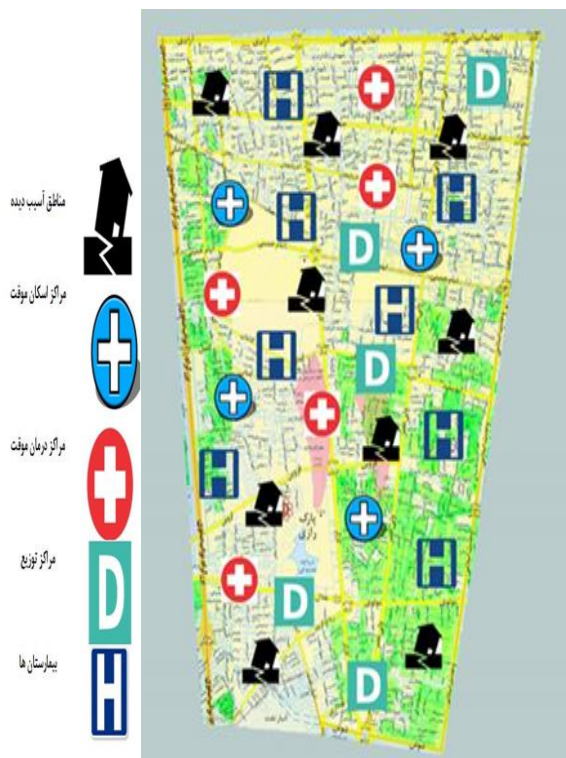
$$\begin{aligned}
 \text{Min} f_2 = & \sum_{i=1}^I f_i \cdot Z_i + \sum_{j=1}^J f_j \cdot W_j + \\
 & \sum_{s=1}^S ps_s \cdot \left(\sum_{v=1}^V \sum_{e=1}^E \sum_{i=1}^I \sum_{r=1}^R DEI_{eir} \cdot TEI_{eirvs} \cdot \hat{f}_v + \right. \\
 & \sum_{v=1}^V \sum_{e=1}^E \sum_{j=1}^J \sum_{r=1}^R DEJ_{ejrv} \cdot TEJ_{ejrvs} \cdot \hat{f}_v + \\
 & \sum_{v=1}^V \sum_{e=1}^E \sum_{h=1}^H \sum_{r=1}^R DEH_{ehrv} \cdot TEH_{ehrvs} \cdot \hat{f}_v + \\
 & \sum_{v=1}^V \sum_{h=1}^H \sum_{e=1}^E \sum_{r=1}^R DHE_{hehv} \cdot THE_{hehvs} \cdot \hat{f}_v + \\
 & \left. \sum_{v=1}^V \sum_{d=1}^D \sum_{j=1}^J \sum_{r=1}^R DDJ_{ajrv} \cdot TDJ_{ajrvs} \cdot \hat{f}_v \right)
 \end{aligned} \quad (30)$$

$$TEI_{eirvs} \geq XEI_{eirvs} \quad \forall e, i, v, s \quad (31)$$

$$TEI_{eirvs} \leq M.OEI_{eirvs} \quad \forall e, i, r, v, s \quad (32)$$

$$TEI_{eirvs} \geq XEI_{eirvs} - M.(1 - OEI_{eirvs}) \quad \forall e, i, v, r, s \quad (33)$$

$$TEJ_{ejrvs} \geq XEJ_{ejrvs} \quad \forall e, j, v, s \quad (34)$$

شکل (۲): نقشه مطالعه موردی

جدول (۴) سناریوهای در نظر گرفته شده برای مطالعه موردی را نشان می‌دهد. همانطور که مشخص است سناریوها براساس زمان وقوع، احتمال وقوع و قدرت تخریب متفاوت می‌باشد. بعنوان مثال در سناریوی ۱ زمان وقوع روز و احتمال آن ۰/۲۳۶۷ و قدرت تخریب آن شش ریشتر می‌باشد.

جدول (۴): سناریوهای در نظر گرفته شده

گسل شناور		گسل شمال تهران		سناریوها
زمان وقوع	روز (سناریو ۳)	روز (سناریو ۱)	شب (سناریو ۲)	زمان وقوع (سناریو ۴)
احتمال وقوع	۰/۳۰۷۹	۰/۲۳۶۷	۰/۱۵۶۷	۰/۲۹۸۷
قدرت تخریب (ریشتر)	۷	۶		

جدول (۵) فواصل نقاط آسیب دیده و بیمارستان‌ها را برحسب کیلومتر نشان می‌دهد. همانطور که مشخص است ۸ بیمارستان و ۹ منطقه آسیب دیده در مطالعه موردی در نظر گرفته شده است.

۱- یکی از توابع هدف به عنوان تابع هدف اصلی در نظر گرفته می‌شود.

۲- همان‌طور که در معادله (۴۸) مشخص است؛ با استفاده از تکنیک لکسیکوگرافی بازه‌ی بهترین و بدترین هر تابع هدف فرعی مشخص می‌شود:

$$[f_i^{best}, f_i^{worst}] \quad (48)$$

$$r_i = f_i^{worst} - f_i^{best} \quad \forall i \in \{1, 2, \dots, k\} / \{p\}$$

بازه بین دو مقدار بهینه توابع فرعی، به تعداد از قبل مشخص شده‌ای (q_i) تقسیم شده و بر اساس رابطه‌ی (۴۹) مقادیر مختلف برای پارامتر اپسیلون به دست می‌آید.

$$\varepsilon_i^k = f_i^{best} - \frac{r_i}{q_i} \times k \quad k = 1, 2, \dots, q_i \quad (49)$$

هر بار با در نظر گرفتن هر یک از مقادیر پارامتر اپسیلون مسئله با تابع هدف اصلی حل می‌شود. یکی از اشکالات روش محدودیت اپسیلون این است که ممکن است جوابهای ناکارآمد تولید کند [۲۰]. نسخه‌های متفاوتی از روش محدودیت اپسیلون برای کاراتر شدن جوابها ارائه شده است، که می‌توان یکی از آن‌ها را در مقاله ماوروتاس مشاهده کرد. در این مقاله برای رفع این مشکل روش محدودیت اپسیلون توسعه یافته پیشنهاد شده است که در این روش پیشنهادی تغییر محدودیت‌های تابع هدف به صورت محدودیت‌های مساوی با بکارگیری از مقادیر مناسب متغیرهای کمبود و مازاد ارائه شده است و تابع هدف اصلی بوسیله مجموع مقادیر کمبود یا مازاد تکمیل می‌شود [۲۰].

۵- مطالعه موردی

منطقه ۱۱ شهرداری تهران یکی از مناطق شهری تهران است که در مرکز شهر تهران قرار دارد. این منطقه دارای ۴ ناحیه و ۱۹ محله است و شبکه معابر آن شامل ۴۵/۲ کیلومتر معابر شریانی و ۲۲/۸ کیلومتر پخش‌کننده محلی می‌شود. شکل (۲) نقشه مطالعه موردی را نشان می‌دهد که بر روی آن نقاط آسیب دیده، محل بیمارستان‌ها، مراکز توزیع و نقاط کاندید احداث مراکز درمان و اسکان موقت مشخص شده است.

جدول (۸): تقاضای منطقه آسیب دیده برای کالای امدادی

منطقه آسیب دیده / بیمارستان	آب (لیتر)	غذا (کیلوگرم)	چادر (تعداد)	دارو (کیلوگرم)
هلال احمر	۳۰۰۰۰۰	۲۹۰	۵۵۰	۱۶۰
آگاهی	۲۸۰۰۰۰	۳۹۰	۸۰۰	۲۰۰
منیریه	۲۷۵۰۰۰	۴۸۵	۷۰۰	۱۸۰
فلسطین	۵۰۵۰۰۰	۴۱۰	۳۶۰	۱۰۰
جمهوری	۴۰۵۰۰۰	۲۹۰	۵۰۰	۶۵
حر	۲۱۵۰۰۰	۴۱۱	۷۵۰	۹۰
راه آهن	۱۸۹۰۰۰	۳۱۵	۸۱۳	۱۵۰
امیریه	۳۱۰۰۰۰	۳۵۰	۵۰۰	۱۱۰
اسکندری	۲۵۰۰۰۰	۲۵۶	۴۵۰	۸۵

جدول (۹) قابلیت اطمینان مسیره را از مراکز توزیع به مراکز اسکان موقت نشان می‌دهد. اعداد قابلیت اطمینان براساس نظر خبرگان و استحکام مسیره در نظر گرفته شده است. لازم به ذکر است که برای هر سفر دو مسیر متفاوت در نظر گرفته شده است.

جدول (۹): قابلیت اطمینان مسیره

مراکز توزیع / مراکز اسکان موقت	مسیر	وحدت	کاشان	کارگر	پاستور	حسن آباد
جمالزاده	مسیر ۱	۰/۵	۰/۳۴	۰/۷۵	۰/۸۶	۰/۶۵
	مسیر ۲	۰/۸	۰/۳	۰/۷۷	۰/۵۶	۰/۹۵
قلمستان	مسیر ۱	۰/۱۵	۰/۱۸	۰/۷	۰/۶۵	۰/۷
	مسیر ۲	۰/۷۴	۰/۶۴	۰/۴۵	۰/۳	۰/۵۵
فروزش	مسیر ۱	۰/۲۵	۰/۹	۰/۹۵	۰/۵	۰/۴
	مسیر ۲	۰/۷	۰/۲۵	۰/۳۵	۰/۵	۰/۲۵
انقلاب	مسیر ۱	۰/۹	۰/۷۵	۰/۷	۰/۸	۰/۸
	مسیر ۲	۰/۴۲	۰/۶۵	۰/۶	۰/۷۵	۰/۸۵

جدول (۵): فواصل نقاط آسیب دیده و بیمارستان‌ها

بیمارستان	منطقه آسیب دیده	اسکندری	امیریه	راه آهن	حر	جمهوری	فلسطین	منیریه	آگاهی	هلال احمر
بهارلو	۲۰	۲۰	۶	۲۰	۲۸	۷	۱۱	۲۸	۱۴	۷
پارسا	۱۶	۱۶	۲۰	۲۳	۲۸	۲۸	۲۴	۶	۶	۲۶
روزبه	۱۸	۱۸	۹	۲۲	۲۶	۱۷	۱۱	۱۹	۱۰	۲۴
فازایی	۴	۴	۲	۴	۱۳	۱۶	۱۸	۲۴	۱۰	۷
مدائن	۲	۲	۱۴	۱۰	۲۶	۲۷	۲۱	۲۵	۲۲	۱۵
لقمان	۲۸	۲۸	۳	۱۵	۲۶	۳	۱۰	۲۱	۱۵	۲۸
حکیم	۲۰	۲۰	۷	۲۲	۲۶	۱۰	۱۵	۶	۱۳	۲۰
مروستی	۴	۴	۲	۱۶	۹	۲۵	۸	۵	۸	۱۴

جدول (۶) و (۷) به ترتیب هزینه ثابت تأسیس مراکز درمان و اسکان موقت را برحسب تومان نشان می‌دهد.

جدول (۶): هزینه ثابت تأسیس مرکز درمان موقت

مخصوص	انبار نفت	سلامت	شیخ هادی	عباسی
۲۵۰۰۰۰۰۰	۲۳۰۰۰۰۰۰	۴۲۰۰۰۰۰۰	۱۸۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰

جدول (۷): هزینه ثابت تأسیس مرکز اسکان موقت

جمالزاده	قلمستان	فروزش	انقلاب
۱۰۰۰۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰۰۰

جدول (۸) تقاضای منطقه آسیب دیده برای کالای امدادی را نشان می‌دهد. همانطور که مشخص است کالاهای امدادی شامل آب، غذا، چادر و دارو می‌باشد. به عنوان مثال مقدار چادر مورد نیاز برای مکان آسیب دیده منیریه برابر ۷۰۰ عدد می‌باشد.

۵-۱- نتایج مطالعه موردی

همانطور که مشخص است تعداد مجروحین انتقال یافته از مرکز آسیب‌دیده حر به مرکز درمان موقت عباسی برابر ۱۳۵ نفر می‌باشد.

جدول (۱۳): تعداد مجروحین حمل شده از منطقه آسیب‌دیده به مرکز درمان موقت

مناطق آسیب دیده								اسکندری	امبریه	راه آهن	۹	جمهوری	فلسن	مبیره	آگاهی	اصغر	هلال
مناطق آسیب دیده																	
مخصوص	۳۱	۱۳۶	۶۸	۶۷	۱۳۵	۱۳۴	۱۹۷	۱۶۴	۱۷۱								
انبار نفت	۱۶۲	۲۵	۳۱	۲۲	۵۸	۳۱	۱۱۵	۹۳	۲۶								
شیخ هادی	۶۴	۳۷	۲۲	۲۶	۴۵	۱۱۰	۱۹۱	۵۴	۷۵								
عباسی	۲۵	۳۴	۴۵	۱۳۵	۱۱	۲۸	۸۵	۱۱۰	۶۸								

جدول (۱۴) مقدار کالاهای امدادی انتقال یافته از مراکز توزیع به محل اسکان موقت را نشان می‌دهد. این جدول بر اساس محل‌های اسکان موقت از جمله پایگاه جمالزاده، قلمستان و فروش تفکیک شده است. بعنوان مثال مقدار غذای مورد نیاز برای مرکز جمالزاده که از مرکز توزیع کارگر ارسال می‌گردد برابر ۵۰ کیلوگرم می‌باشد.

جدول (۱۴): مقدار کالاهای امدادی انتقال یافته از مرکز توزیع به محل اسکان موقت

مرکز اسکان جمالزاده					
مرکز توزیع	وحدت	کاشان	کارگر	پاستور	حسن آباد
آب (لیتر)	۱۱۰۰۰	۱۶۳۰۰۰	۶۷۰۰۰	۱۱۰۰۰	۱۲۵۰۰۰
غذا (کیلو گرم)	۱۲۵	۱۶۴	۵۰	۱۱۰	۱۷۰
دارو (کیلوگرم)	۷۰	۱۰۰	۱۲۰	۸۰	۵۰
مرکز اسکان قلمستان					
توزیع کننده	وحدت	کاشان	کارگر	پاستور	حسن آباد
آب (لیتر)	۱۰۰۰۰	۱۳۸۰۰۰	۸۵۰۰۰	۱۱۱۰۰۰	۹۵۰۰۰
غذا (کیلو گرم)	۸۰	۱۰۰	۳۰۰	۱۳۵	۱۱۵
دارو (کیلوگرم)	۷۰	۱۰۰	۸۵	۱۱۰	۷۰
مرکز اسکان فروش					
توزیع کننده	وحدت	کاشان	کارگر	پاستور	حسن آباد
آب (لیتر)	۲۱۰۰۰	۱۵۶۰۰۰	۹۲۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱۵۵۰۰۰
غذا (کیلو گرم)	۱۲۵	۱۵۶	۱۷۵	۹۰	۱۰۰

جدول (۱۰) نتایج حل مطالعه موردی را نشان می‌دهد. همانطور که مشخص است نتایج نقاط پارتو برای یک نقطه از مطالعه موردی با رویکرد محدودیت اپسیلون نمایش داده شده است. همچنین در این مطالعه مسأله برای سناریوی گسل شناور در زمان روز و برای حالت ۷ ریشتر در نظر گرفته شده است. همچنین خودروهای در نظر گرفته شده در این پژوهش دارای دو مد می باشد شامل ماشین‌های حمل پرسنل، مجروحین و... و کامیون های حمل کالاهای امدادی. ظرفیت حمل ماشین‌ها ۶ نفر و ظرفیت حمل کامیون‌ها ۱۰۰۰۰ کیلوگرم برای انواع کالاهای امدادی می‌باشد. ضریب استفاده کالاهای امدادی برای افراد عادی برابر ۲ لیتر آب، ۰.۵ کیلوگرم غذا و ۰.۲ کیلو گرم دارو می‌باشد.

جدول (۱۰): نقاط پارتوی استخراج شده از مطالعه موردی

محدودیت اپسیلون توسعه یافته		
تابع ۱	تابع ۲	تابع ۳
۳۱/۰۸۲	۲۴۸۱۳۹۳۵	۴۴۳
۳۲/۲۱۱	۲۵۰۲۷۶۹۱	۳۵۳
۳۳/۷۲۴	۲۵۵۰۲۶۳۱	۲۷۳
۳۴/۹۱۹	۲۶۱۸۷۷۴۴	۲۴۹
۴۴/۱۳۶	۲۳۳۰۲۹۲۲	۱۸۳

جدول (۱۱) مراکز درمان موقت تأسیس شده را نشان می‌دهد. همانطور که مشاهده می‌گردد مرکز درمان موقت سلامت تأسیس نشده اما مراکز مخصوص، انبار نفت، شیخ هادی و عباسی تأسیس شده‌اند.

جدول (۱۱): مراکز درمان موقت تأسیس شده

مراکز درمان موقت	مخصوص	انبار نفت	سلامت	شیخ هادی	عباسی
تأسیس/عدم تأسیس	۱	۱	۰	۱	۱

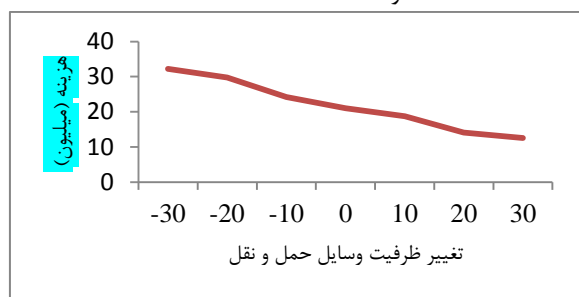
جدول (۱۲) مراکز اسکان موقت تأسیس شده را نشان می‌دهد. همانطور که مشاهده می‌گردد مرکز اسکان موقت انقلاب تأسیس نشده اما مراکز جمالزاده، قلمستان و فروش تأسیس شده‌اند.

جدول (۱۲): مراکز درمان موقت تأسیس شده

مراکز اسکان موقت	جمالزاده	قلمستان	فروش	انقلاب
تأسیس/عدم تأسیس	۱	۱	۱	۰

جدول (۱۳) تعداد مجروحین حمل شده از منطقه آسیب‌دیده به مرکز درمان موقت را نشان می‌دهد. بعنوان مثال

شکل (۴) تحلیل حساسیت تغییرات ظرفیت وسایل حمل و نقل را بر روی هزینه‌های کل سیستم نشان می‌دهد. روند نزولی نمودار بیانگر آن است که افزایش درصد ظرفیت وسایل حمل و نقل موجب کاهش هزینه‌ها می‌گردد. طبق این شکل افزایش ظرفیت وسایل حمل و نقل تا ۳۰ درصد منجر به کاهش تابع هدف تا ۱۲۵۵۵۰۰۰ واحد شده‌است.

شکل (۴): تحلیل حساسیت تابع هدف نسبت به تغییر ظرفیت وسایل حمل و نقل

۶- نتیجه‌گیری

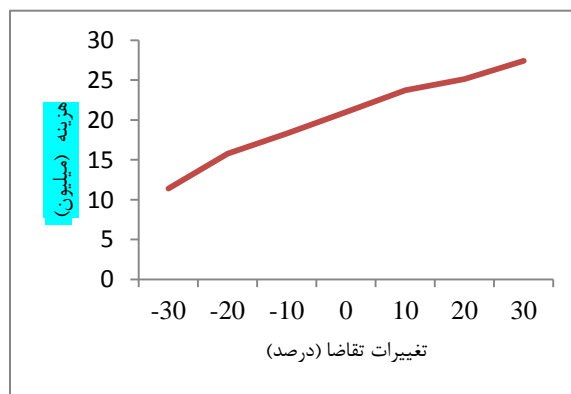
فعالیت‌های لجستیکی یکی از اقدامات مهم در مدیریت بحران می‌باشد و انجام برنامه‌ریزی‌های لازم برای آن از اهمیت فراوانی برخوردار است. اگرچه در حوادث کوچک مدیر بحران به صورت تجربی می‌تواند بخشی از برنامه‌ریزی‌ها را انجام دهد اما چنانچه حوادث ابعاد بزرگتری داشته باشد انجام برنامه‌ریزی‌های مربوطه از پیچیدگی زیادی برخوردار بوده و مدیران بدون استفاده از ابزارهای لازم قادر به انجام چنین برنامه‌ریزی نمی‌باشند. از این رو هدف این پژوهش ارائه یک مدل ریاضی به منظور بهینه‌کردن مکانیابی و احداث پایگاه‌های اسکان و درمان موقت و همچنین مسیریابی خودروهای امدادی و توزیع کالاهای امدادی در شرایط بحران می‌باشد. در این پژوهش قابلیت اطمینان و احتمال عبور موفق از مسیرها افزایش می‌یابد و همچنین کمینه‌سازی هزینه‌های امدادی وقوع بحران و کمینه‌سازی مازاد و کمبود پرسنل امدادی انتقالی به مناطق آسیب‌دیده از جمله اهداف دیگر این پژوهش می‌باشد. مطالعه موردی در نظر گرفته شده منطقه ۱۱ شهر تهران می‌باشد. نتایج حل شاخص‌های عملکرد برای مطالعه موردی بیانگر عملکرد قابل قبول مدل پیشنهادی می‌باشد. همچنین مراکز درمان موقت: مخصوص، انبار نفت، شیخ هادی و عباسی تأسیس شده‌اند و مرکز اسکان موقت انقلاب تأسیس نشده اما مراکز جمالزاده، قلمستان و فروشش تأسیس شده‌اند. نتایج تحلیل حساسیت بیانگر آن است که کاهش میزان تقاضا تا ۳۰ درصد منجر به کاهش تابع هدف تا ۱۵۷۶۰۰۰۰ واحد شده‌است. کاهش ۲۰ درصدی تقاضا نیز منجر به کاهش تابع هدف تا ۱۸۲۹۸۰۰۰ واحد شده‌است. در نهایت افزایش ۳۰ درصدی تقاضا منجر به افزایش هزینه‌ها تا ۲۷۴۱۵۰۰۰ واحد

جدول (۱۵) مسیریابی خودروهای حمل کالاهای امدادی از توزیع کنندگان به مراکز اسکان موقت را نشان می‌دهد. مقادیر ۱ بیانگر ملاقات و مقادیر ۰ بیانگر عدم ملاقات آن منطقه از آن مسیر می‌باشد. به عنوان مثال خودروی حمل کالاهای امدادی از مسیر ۲ از مرکز توزیع وحدت به پایگاه جمالزاده حرکت می‌کند.

جدول (۱۵): مسیریابی وسایل نقلیه

مراکز توزیع / مراکز اسکان موقت	مسیر	وحدت	کاشان	کارگر	پاستور	حسن آباد
جمالزاده	مسیر ۱	۰	۱	۰	۱	۰
	مسیر ۲	۱	۰	۱	۰	۱
قلمستان	مسیر ۱	۰	۱	۱	۰	۰
	مسیر ۲	۱	۰	۰	۰	۰
فروش	مسیر ۱	۰	۱	۱	۰	۱
	مسیر ۲	۱	۰	۰	۰	۰
انقلاب	مسیر ۱	۱	۱	۱	۱	۰
	مسیر ۲	۰	۰	۰	۰	۱

شکل (۳) تحلیل حساسیت تغییرات تقاضا را بر روی هزینه‌های کل سامانه نشان می‌دهد. روند صعودی نمودار بیانگر آن است که افزایش درصد تقاضا موجب افزایش هزینه‌ها می‌گردد. طبق این شکل کاهش میزان تقاضا تا ۳۰ درصد منجر به کاهش تابع هدف تا ۱۵۷۶۰۰۰۰ واحد شده‌است. کاهش ۲۰ درصدی تقاضا نیز منجر به کاهش تابع هدف تا ۱۸۲۹۸۰۰۰ واحد شده‌است. در نهایت افزایش ۳۰ درصدی تقاضا منجر به افزایش هزینه‌ها تا ۲۷۴۱۵۰۰۰ واحد می‌گردد.

شکل (۳): تحلیل حساسیت تابع هدف نسبت به تقاضا

- [7] B. Rabta, C. Wankmüller, and G. Reiner, "A drone fleet model for last-mile distribution in disaster relief operations," *International Journal of Disaster Risk Reduction*, vol. 28, pp. 107-112, 2018/06/01/2018. <https://doi.org/10.1016/j.ijdr.2018.02.020>.
- [8] Heydari, S. Ali Torabi, I. Shokr, S. Tofighi, and J. "Integrated relief pre-positioning and procurement planning in humanitarian supply chains," *Transportation Research Part E: Logistics and Transportation Review*, vol. 113, pp. 123-146, 2018/05/01/2018. <https://doi.org/10.1016/j.tre.2018.03>
- [9] P. Ghasemi, F. Goodarzi, and A. Abraham, "A new humanitarian relief logistic network for multi-objective optimization under stochastic programming," *Applied Intelligence*, vol. 52, no. 12, pp. 13729-13762, 2022/09/01 2022. <https://doi.org/10.1007/s10489-0>
- [10] C. Toregas, R. Swain, C. ReVelle, and L. Bergman, "The Location of Emergency Service Facilities," *Operation Research*, vol. 19, no. 6, pp. 1363-1373, 1971. <https://doi.org/10.1287/opre.19.6.1363>.
- [11] W. Yi and L. Özdamar, "A dynamic logistics coordination model for evacuation and support in disaster response activities," *European Journal of Operational Research*, vol. 179, no. 3, pp. 1177-1193, 2007, doi: 10.1016/j.ejor.2005.03.077.
- [12] A. Afshar and A. Haghani, "Modeling integrated supply chain logistics in real-time large-scale disaster relief operations," *Socio-Economic Planning Sciences* vol. 46, no. 4, pp. 327-338, 2012, doi: 10.1016/j.seps.2011.12.003.
- [13] A. BozorgiAmiri, M. S. Jabalameli, M. Alinaghian, and M. Heydari, "A modified particle swarm optimization for disaster relief logistics under uncertain environment," *The International Journal of Advanced Manufacturing Technology*, vol. 60, no. 1-4, pp. 357-371, 2012, doi: 10.1007/s00170-011-3596-8.
- [14] J. A. Paul and G. Hariharan, "Location-allocation planning of stockpiles for effective disaster mitigation," *Annals of Operations Research*, vol. 196, no. 1, pp. 469-490, 2012, doi: 10.1007/s10479-011-1052-7.
- [15] R. Abounacer, M. Rekik, and J. Renaud, "An exact solution approach for multi-objective location-transportation problem for disaster response," *Computers & Operations Research*, vol. 41, pp. 83-93, 2014, doi: 10.1016/j.cor.2013.08.001.
- [16] H. Wang, L. Du, and S. Ma, "Multi-objective open location-routing model with split delivery for optimized relief distribution in post-earthquake," *Transportation Research Part E*, vol. 69, pp. 160-179, 2014, doi: 10.1016/j.tre.2014.06.006.
- [17] M. Ahmadi, A. Seifi, and B. Tootooni, "A humanitarian logistics model for disaster relief operation considering network failure and standard relief time: A case study on San Francisco district," *Transportation Research Part E: Logistics and Transportation Review*, vol. 75, pp. 145-163, 2015, doi: 10.1016/j.tre.2015.01.008.
- [18] B. Vahdani, D. Veysmoradi, F. Noori, and F. Mansour, "Two-stage multi-objective location-routing-inventory model for humanitarian logistics network design under uncertainty," *International Journal of Disaster Risk Reduction*, vol. 27, pp. 290-306, 2018. <https://doi.org/10.1016/j.ijdr.2017.10.015>.
- [19] D. Veysmoradi, B. Vahdani, M. F. Sartangi, and S. M. Mousavi, "Multi-objective open location-routing model for relief distribution networks with split delivery and multi-mode transportation under uncertainty," *Scientia Iranica E: Industrial engineering*, vol. 25, no. 6, pp. 3635-3653, 2018.
- [20] P. Ghasemi, K. Khalili-Damghani, A. Hafezalkotob, and S. Raissi, "Uncertain multi-objective multi-commodity multi-period multi-vehicle location-allocation model for earthquake evacuation planning," *Applied Mathematics and Computation*, vol. 350, pp. 105-132, 2019. <https://doi.org/10.1016/j.amc.2018.12.061>
- [21] F. Faghieh-Mohammadi, M. Nasiri, D. Konur, "Cross-dock facility for disaster relief operations", *Annals of Operations Research*, vol. 322, pp. 497-538, 2023. <https://doi.org/10.1007/s10479-022-04939-2>

می‌گردد. لذا موارد زیر جهت پیشنهادها آتی برای پژوهشگران مطرح می‌گردد:

- اضافه کردن تابع هدف زمان تحت پارامترهای عدم قطعیت به مدل ارائه شده جهت توسعه مدل
- یکپارچه نمودن تصمیمات مکانیابی و مسیریابی با مسأله تخصیص نقاط آسیب دیده به مراکز تأسیس شده.
- با توجه به NP Hard بودن مسأله در سایز بزرگ پیشنهاد می‌شود حل مسأله با استفاده از الگوریتم NSGA2 در تحقیقات آینده مورد بررسی قرار گیرد.
- در نظر گرفتن ترافیک مسیرهای حمل و نقل در مدلسازی مسأله می‌تواند در پژوهش‌های آتی مد نظر قرار گیرد.
- ارائه مدلی جهت استخراج شبکه قابل استفاده، با استفاده از اطلاعات دریافتی از GPS های مستقر در شبکه می‌تواند یکی دیگر از زمینه های تحقیقاتی در این حوزه باشد.
- مسأله انتخاب تأمین کننده به عنوان فاز اول مسئله می‌تواند مد نظر قرار گیرد.
- مدلسازی عدم قطعیت‌های مسأله با استفاده از رویکرد استوار (Robust) که می‌تواند با رویکرد شبیه‌سازی مقایسه گردد.

۷- مراجع

- [1] G. de Castro Pena, A. C. Santos, and C. Prins, "Solving the integrated multi-period scheduling routing problem for cleaning debris in the aftermath of disasters," *European Journal of Operational Research*, vol. 306, no. 1, pp. 156-172, 2023/04/01/2023. <https://doi.org/10.1016/j.ejor.2022.07.005>
- [2] M. Tavana, A.-R. Abtahi, D. D. Caprio, R. Hashemi, and R. Y. Zenouz, "An integrated location-inventory-routing humanitarian supply chain network with pre- and post-disaster management considerations", *Socio-Economic Planning Sciences*, vol. 64, pp. 21-37, 2018 <https://doi.org/10.1016/j.seps.2017.12.004>
- [3] A. M. Afshar, "A mathematical framework for optimizing disaster relief logistics," Thesis for Degree Doctor of Philosophy, Department of Civil and Environmental Engineering, University of Maryland, 2011.
- [4] C. Cao, Y. Liu, O. Tang, and X. Gao, "A fuzzy bi-level optimization model for multi-period post-disaster relief distribution in sustainable humanitarian supply chains," *International Journal of Production Economics*, vol. 235, p. 108081. <https://doi.org/10.1016/j.ijpe.2021.108081>
- [5] I. Shokr, F. Jolai, and A. Bozorgi-Amiri, "A novel humanitarian and private sector relief chain network design model for disaster response," *International Journal of Disaster Risk Reduction*, vol. 65, p. 102522, 2021/11/01/ 2021. <https://doi.org/10.1016/j.ijdr.2021.102522>.
- [6] S. Mohammadi, S. Avakh Darestani, B. Vahdani, and A. Alinezhad, "A robust neutrosophic fuzzy-based approach to integrate reliable facility location and routing decisions for disaster relief under fairness and aftershocks concerns," *Computers & Industrial Engineering*, vol. 148, p. 106734, 2020/10/01/ 2020. <https://doi.org/10.1016/j.cie.2020.106734>.